

מגד

יורחחים

182

תשרי תשע"ה

עלון חודשי להנחלת משנתו ומורשתו של מרן הראי"ה קוק זצ"ל

על משנת הראי"ה

בשנה זו מתגלה צביונה של-האומה בכליל הודה, במקור רוחה האלהי. והארה זו, הבאה אחת לשבע שנים, מושכת אחריה עליות אידיאליות אלהיות הקדמה לשבת הארץ.

יותר חזקה ויותר בהירה לדור יבוא, מתגלה הוא לנו מתוך עז חפצנו הפנימי המפעם בקרב נשמתנו, להעמיד את צביון אמתנו על ארץ אבותינו במלא תארה" (אורות עמ' נח). עדיין אין אפשרות לקיים את המצוות במילואם כל זמן שרוב ישראל אינם על אדמתם ובית המקדש חרב, אבל השמחה של הקיום החלקי כבר קיימת, הרב מצפה לימים בהם נוכל לקיים מצוות אלו במילואם: "כְּשֶׁאָנוּ מְקַיְמִים עִתָּהּ מִצְוֹת תְּרוּמָה וּמַעֲשֶׂר, גַּם בְּשִׁעָה שְׂאִין לָנוּ כָּל הַיְסוּדוֹת הַמְּשֻׁיִים שְׂמֻצוֹת אֵלוּ בְּנוֹיֹת עֲלֵיהֶן, לֹא כֵּהן בְּעִבּוּדָתָו וְלֹא לִי בְּדוּכְנֵנוּ", הִנֵּה הַחֲזִיוֹן מְתִיצֵב לְפָנֵינוּ וְהַנֵּנוּ מְתַמְלָאִים רוּחַ שִׁירָה רוֹמְמָה בְּתַעֲוֹפֵת נְשָׁרִים, לְעַמֵּת הָאוֹרָה שֶׁל הַיָּמִים הַמְּאֻשְׁרִים הַמְּחַפִּים לְאִמְתָּנוּ עַל אֲדַמְתָּנוּ הַבְּרוּכָה" (שם).

קיום מצוות השמיטה היה בעבר קשה ובתורה הדברים כתובים במפורש: "וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית... (ויקרא כ"ה כ'), ועל אחת כמה וכמה בחזרה לארץ בדורנו. הרב שהעריך והתפעל משיבת ציון נחלץ לתת פתרון הלכתי למציאות זו: "מרוב דלות מצב ישובנו בארץ הכרח הוא אמנם להסתפק על פי רוב בהוראת-שעה, כאשר הוסכם מאז על פי גדולי-הדור, אשר נכנסו לתוך עמק מצב הישוב החדש בארצנו הקדושה, ובהרגשה נאמנה חדרו אל ערכו בעתיד, בחושם שלא לבוז ליום-קטנות ולדעת כי מאת ד' היתה זאת, לתת ניר לעמו על אדמת-קדשו... שגדולה היא חובתנו לישר את מסלתה, לבלי תפגע מכשולים מצד המצות-התלויות-בארץ ככל האפשרי" (הקדמה לשבת הארץ). ההתנגשות בין הדאגה לקיום היישוב המתפתח בארץ ובין קיום מצוות השמיטה הביא את הפוסקים להקל ב"הוראת שעה" ולסמוך על היתר המכירה עם מגבלות מסוימות ועם עידוד חקלאים פרטיים לשבות כהלכה.

למרות הקושי בקיום המצווה כהלכתה שקיים עד ימינו, הארתה הרוחנית עדיין קיימת וכך כותב הרב לרידב"ז: "כל אלה הגדולות והנשגבות, שנאמרו בקדושת השביעית בזמן הזה, לא נאמרו דוקא ע"י הקיום של פרטי המעשים, שהרי בזמן שלא היו ישראל בא"י, ולא נתקיימה מצות שביעית כלל ג"כ חלה קדושה זו. העיקר תלוי הוא בהתפשטות הקדושה, ע"פ מדרגות הזמנים" (אגרת תקנ"ה).

בפרוס עלינו שנת תשע"ה - השנה השביעית נכין את עצמנו לקבל את קדושתה ממרומים ולגלות את גדלותנו הלאומית המיוחדת ומתוך כך נזכה לקיים את המצווה במילואה בגאולה השלמה במהרה בימינו.

הרב בניהו ברונר

ראש בית מדרש במכללה האקדמית צפת

הרב זצ"ל מלמד אותנו שבשנה השביעית, שנת השמיטה, מתגלה האופי המיוחד של האומה הישראלית. במקומות רבים בכתביו הרב משתמש בביטויים: "כנסת ישראל" או "נשמת ישראל". ביטויים אלו מציינים את המהות הרוחנית של עם ישראל. כמו שלאדם יש נשמה וגוף כך לאומה יש נשמה וגוף, הנשמה נסתרת והגוף גלוי, הגוף הלאומי הוא העם החי בכל דור ודור. הנשמה הלאומית מתגלה באופנים שונים בכל השנים ובמיוחד בשנה השביעית בה התורה מצווה עלינו לשבות מעבודת האדמה. מידי שבע בשבת אנו שובתים מכל מלאכה ובכך אנו מגלים את נשמתנו הפרטית, וכך בשנה השביעית השביתה מגלה את מהותנו הלאומית: "אותה הפעולה שהשבת פועלת על כל יחיד, פועלת היא השמיטה על האומה בכללה. צרך מיוחד הוא לאומה זו, שהיצירה האלהית נטועה בקרבה באופן בולט ונצחי, כי מזמן לזמן יתגלה בתוכה המאור האלהי שלה בכל מלא זהרו" (שם).

בשנות הגלות עם ישראל לא עסק בגוף הלאומי, הלאומיות התבטאה רק במישור הרוחני בתורה ובתפלה: "ישראל בגולה עזב את דאגתו מכל עניני-חול מצד כללות האומה. שם את עיניו ולבו רק בשמים ממעל. לבו לא הלך עוד להרבות חיל, רכב וסוס, ככל גוי על אדמתו ובכלל לא היה עוד לכלל האומה שום עסק חמרי... התורה נתחבבה עליו מזהב ומפז רב כבימי-נעוריו הטובים. על קדושת האמונה והמצוות יצא להורג בשמחת-לבב... (שם). העיסוק הרוחני בגלות טיהר את העם מחטאיו שגרמו לגלות. תהליך זה מתרחש עד שהאומה מיטהרת והארץ מוכנה לקלוט מחדש את האומה. הרב רואה את תהליך שיבת העם לארצו המתחיל לקרום עור וגידים באיטיות ובקשיים: "בנפש נדהמה ובברכים כושלות מעצר רעה ויגון, של עקת-אויב ושפלות נדודים, ...באו אל הארץ פזורי-גולה, שרידים יחידים, עיניהם הטרוטות, מרוב אפלה של גולה אחר גולה, לא תוכלנה עוד לסבול את כל תקף האור הגדול הזרוע בארץ. הקומה עוד לא נזדקפה, הרוח עוד לא נתעודד, הנשמה האלהית עוד לא נגלתה בתעופת עזה. אבל קיום בודדים של אורה פזורים בכל עברים, הקץ-המגולה הולך וקרב, וכל אשר רוח-ד' מפעמו יחוש להיות מהבונים הראשונים הבונים את בנין האומה בארץ-חמדת-עולמים" (שם).

בנין הארץ מפגיש את העולים החלוצים עם המצוות התלויות בארץ. הרב מתפעל מגילוי חדש זה: "ההוד וההדר והפאר המיוחד שיש במצוות התלויות בארץ, כשהן מתקיימות עכשו בארץ-ישראל על-ידינו. על-ידי אותו החיל החלוץ ההולך ובונה את ארץ האבות ומכין אחרית ותקנה

הבחירה החופשית והתשובה

"מבלעדי מחשבת התשובה, מנוחתה ובטחונה לא יוכל האדם למצוא מנוח, והחיים

הרוחניים לא יוכלו להתפתח בעולם" אורות התשובה פ"ה ו

"מבלעדי מחשבת התשובה החיים הרוחניים לא יוכלו להתפתח". והרמב"ם בספרו "מורה נבוכים" (ח"ג - לו) מפרט את הדבר והוא כותב שם: "כי התשובה היא מן האמונות אשר בלעדיה לא יוכלו בני אדם שומרי התורה להיות ישרים, וסיבת הדבר הוא "כי לא ימלט איש מחטא, או בסכלותו באמונה אשר יבחרנה, או במידה מן המידות שבגללן אין בחירתו אמיתית, או בתאוה גוברת, או בכעס. ואילו יאמין האדם כי אין תקוה לרפא זאת המחלה לעולם, היה הולך במחשכי פעליו תמיד. ואפשר שיהיה מוסיף בחטאיו כשידע שאין לו תקוה ולא עצה. אבל כשיאמין כי יש תשובה - יתקן מעשיו וישוב למוטב, ואף יוכל להגיע לשלמות יותר ממה שהיה קודם חטאו".

כך רואה הרמב"ם את חשיבות התשובה, אך גם את הבחירה החפשית רואה הרמב"ם כעובדה חיונית לעצמאותו של האדם על החלטותיו ומעשיו, והוא רואה אותה כמחלטת, כמו שכתב: (הל' תשובה) שהאדם "עושה כל מה שהוא חפץ ואין לו מי שיעכב על ידו מלעשות הטוב או הרע". אלא שהאוטונומיה הזו של האדם על עצמו היא יותר ברמת העיקרון, כי ברמה המעשית הדברים מורכבים ואינם פשוטים, מפני שקיימים בחיים המעשיים הרבה אילוצים הדוחפים את האדם לעשות מעשים שאינם לרצונו או מונעים ממנו מלעשות את אשר הוא רוצה. כאחת המגבלות של הבחירה רואה הרמב"ם (בהלכות דעות):

שני פרקים מקדיש הרמב"ם ב"הלכות תשובה" לנושא הבחירה החופשית, אותה הוא מנסח כך: "רשות כל אדם נתונה לו, אם רצה להטות עצמו לדרך טובה ולהיות צדיק הרשות בידו, ואם רצה להטות עצמו לדרך רעה ולהיות רשע הרשות בידו". מדוע מביא הרמב"ם את נושא הבחירה החופשית "בהלכות תשובה" ולא "בהלכות דעות" שהרי הוא עוסק בתכונותיו והתנהלותו של האדם. - מדוע נהג הרמב"ם כך? צריך לומר שהרמב"ם רואה את התשובה והבחירה החופשית של האדם כדבר אחד, כמו שהוא מסכם את נושא הבחירה החופשית (פ"ז ה"א): "הואיל ורשות כל אדם נתונה לו כמו שבארנו (בפרקים ה-ו) ישתדל האדם לעשות תשובה ולנעור כפיו מחטאיו כדי שימות והוא בעל תשובה, כדי שיזכה לחיי העולם הבא". כך שכל הרשות שניתנה לאדם לבחור בטוב או ברע הוא כדי שיזכה לחיי העולם הבא, וכדי שהשכר הזה לא יהיה "לחם חסד" אלא האדם יזכה בו לפי מעשיו, לכן ניתנה לו הבחירה שבזכות מעשיו יזכה לשכר הנצחי. מאחר ו"אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא", והאדם מועד לחטא, ואם כך יצא שכר הבחירה בהפסדו, על כן ניתנה לאדם נוסף לבחירה החופשית גם את האפשרות לעשות תשובה, והתשובה עצמה היא אחת הצורות של הבחירה החופשית. הבחירה והתשובה הן שני דברים ההכרחיים להתפתחות הרוחנית-מוסרית של האדם. על הדבר הזה כתב הרא"ה ב"אורות התשובה" (פ"ה - ו):

"אחים נפשעים" - טיול הפועלים בימים הנוראים וחשש מהתקוממות וקרע בישוב

למךן הרב זצ"ל, בכהונתו כרב הראשי, הוכחת אחיו האהובים עליו כשחיללו את הקדשים היתה קשה במיוחד. במרכז התיעודי מצאנו אגרת בכת"ק של הרב שטרם התפרסמה בספרי הרב, שם מבטא הרב את כאבו בעליית מדוגה בחילול קדשי החגים, כשהסדרות הפועלים קיימה טיול בעיצומם של הימים הנוראים.

באגרת שלפנינו, פונה הרב זצ"ל אל ידידו מנהיגי המזרחי, הר"מ (ברלין) בר-אילן והר"ל (פישמן) מימון, שהיו גם פעילים מרכזיים בכלל התנועה הציונית, שניצלו את השפעתם שם למנוע את הכתם המדובר מעם ד'. הרב מעדיף שראשי המזרחי, בעלי ההשפעה, ינסו למנוע את הטיול ללא צורך בהצהרות פומביות מצדו, שעלולים אף הם לתרום לקרע.

בסופו של דבר, לא הצליחו לבטל את הטיול בראש השנה (שמא לא הספיקו לפעול בימים כה מועטים), אך ביטלוהו ביום הכיפורים.¹

ב"ה ד' דסליחות.² (תרפ"ה).
ידידי נפשי הרבנים הגדולים, עמודי תוך במפעל תחיית הארץ והתורה, מוהר"מ ברלין ומוהר"ל פישמן שליט"א

אהובי היקרים, כעת דכאה את נפשי, בשורה מדאיבה שהסדרות הפועלים החליטה לעשות טיול פומבי מלפני ר"ה עד אחר יוה"כ³ הבע"ל (הבאים עלינו לטובה) ז"א (וזאת אומרת) לחלל לעיני כל ישראל את קדושת שבת, ור"ה ויוה"כ הקדושים⁶ ביחד. עלבון נורא כזה הוא כבר הקצה האחרון של הנבלה,⁷ שהוא מוכרח להביא, אם חלילה לא ימנע ע"י טובי כחותינו, התקוממות מרה נוראה ומחריבה ח"ו.⁸

מיד אבקש שיואלו להניח את כל עסקיהם הציבוריים האחרים, ולטפל בהסרת הרעה הזאת הצפוי לבא מידי אחים נפשעים,⁹ והנני מוכן לעמד על ימינם.¹⁰

לתשובתם היותר מוקדמת¹¹ אחכה אמנם באהבה, המיחל לישועה חותם בברכת השנה,¹²

אברהם יצחק הק"ק

1. בעיתונות התקופה במאמר "בתור מחאה נגד חלול שבת קודש וימים נוראים", דואר היום י"ב תשרי תרפ"ו, ספט' 30, עמ' 5, מדווח על מחאה גדולה בירושלים שהתקיימה ביום ה' ו' בתשרי, כתגובה לחילול שבת וראש השנה בטיול של "צעירים מועדת התרבות של הסדרות העובדים בא"י ביום הראשון של ר"ה שחל להיות בשבת ולמחרתו". מסופר שהייתה השתדלות רבה לפני כן על ידי ההנהגה הדתית למנוע, אך ללא הצלחה. ברם, בסוף הכתבה מצוין שהוחלט לדחות את הטיול ביום הכיפורים.
2. כ"ה באלול תרפ"ה.
3. הרב מאיר בר אילן (תר"מ-תש"ט), רב ותלמיד חכם מובהק, בעל כישרון דיבור ומנהיגות נדירים, מחבר ועסקן ציוני, מראשי תנועת המזרחי והציונות הדתית. היה בן זקונים של הנצי"ב מוולוז'ין, וכיהן בעת כתיבת האגרת כנשיא המרכז העולמי של המזרחי, הוא היה גם חבר בוועד הפועל הציוני, חבר הנהלה בוועד הלאומי ובקורן הקיימת לישראל, מייסד ועורך עיתון "הצופה", עורך האנציקלופדיה התלמודית ועוד. על שמו נקראת אוניברסיטת בר-אילן, ישיבת נתיב מאיר, היישוב בית מאיר ועוד בתי ספר ורחובות רבים המנציחים את שמו.
4. הרב יהודה לייב (פישמן) מימון (תרל"ח-תשכ"ב), תלמיד חכם גדול וסופר פורה, מראשי תנועת המזרחי. כיהן ברבנות בחו"ל, ועלה בשנת תרע"ג. היה תלמיד של בעל הערוך השולחן, וממקימי תנועת המזרחי. היה ממנסחי ומראשוני חותמי מגילת העצמאות, ובירך שהחיינו מיד לאחר ההכרזה. כיהן כשר הדתות הראשון של המדינה, הקים את "מוסד הרב קוק" וחבר ספרים רבים. על שמו נקרא היישוב כפר מימון ועוד בתי ספר ורחובות רבים בארץ.
5. משתמע שמדובר שתכננו כמה טיולים קצרים, ושמא לא דייקו בשמועה שהגיע לרב.
6. למרות שקדושת השבת גדולה מקדושת יום הכיפורים, מגילה כב ע"ב, שבראשון חייבים סקילה ובשני "רק" כרת, ראו מאמרי הראיה, עמ' 235, בכל זאת, בעיני העם ובתור "יום הדין", נתפש יום כיפור כ"קדוש" במיוחד, וכך משתמע מהביטוי "שבת שבתון" ויקרא טז, לא). בדומה למה שאכילת שרץ הוא חמור בהרבה מאכילת חזיר, אך יש באכילת חזיר בפרהסייה חוצפה גדולה במיוחד, כך בחילול יום הכיפורים "הקדוש", וכל שכן כשחשבו שמחללים את כולם "ביחד" בטיול אחד.
7. כנראה על פי דברי הרמב"ם ב"שמונה פרקים", פרק ד, על כך שצריכים למצוא את הדרך הממוצע ולהתרחק מ"הקצה" בכל מידה, כולל הנבלה, "... והסלסול- ממוצע בין ההתנשאות ובין הנבלה. ופירוש סלסול הוא מי שמתכבד כראוי ואינו מתנבל בדבר. וההתנשאות היא שיתכבד האדם יותר מן הראוי לו. והנבלה ידועה, והיא שיעשה אדם מעשים בלתי הגונים שיש בהם פחיתות הרבה ותרפה".
8. רומז הרב שהציבור הדתי לא יעבור בשקט על חילול כה בוטה בימים הנוראים, שיראתם שורה אף על רבים הרחוקים מהמסורת הפוקדים את בית הכנסת לפחות בימים הללו, והתקוממות עלולה להיות מחריבה ליישוב ח"ו.
9. ביטוי מעניין המשלב ביקורת שאינה מוחקת את האחווה.
10. משתמע שהרב זצ"ל מעדיף שמנהיגי המזרחי ינסו קודם למנוע את הטיול בדרכים שלהם לפני שיצא הרב בפומבי לנסות למנועו ע"י הצהרות ולחץ ציבורי מצידו.
11. יש רק 3 ימים מכתובת האגרת ועד ערב ראש השנה.
12. האגרת נכתבה בסוף חודש אלול והרב מברכס בשנה טובה על פי מגילה יז ע"ב, שם מכנים את הברכה התשיעית בשמונה עשרה "ברכת השנים". הרב מקצר יחסית בברכותיו אולי מחמת דחיפות העניין.

ערך: הרב ארי יצחק שבת

בעלון חודש אלול בעמ' 3 כתב מכובדנו ד"ר ראובן מאמו mamoo770@gmail.com כתבה מעניינת בעניין קביעת יום קינה והספד למן הראי"ה זצ"ל בגרבה שבתונים. לצערנו נשמט שמו תוך כדי העברת החומר לדפוס. אנו מצטערים על התקלה. כמו כן התודה וההוקרה לרב שלמה אבינר שאף הוא העביר מכתב מעניין זה למרכז התעודי שבבית הרב.

בהשפעה שיש לסביבה על התנהגותו והחלטותיו של האדם כמו שכתב (פ"ו ה"א): "דרך ברייתו של אדם להיות נמשך בדעותיו ובמעשיו אחר רעיו וחבריו ונוהג כמנהג אנשי מדינתו". ולכן על האדם לנצל את חולשתו זו לטובתו כפי שמציע הרמב"ם שם: "לפיכך צריך אדם להתחבר לצדיקים וליישב אצל החכמים תמיד כדי שילמד ממעשיהם ויתרחק מן הרשעים ההולכים בחושך שלא ילמד ממעשיהם".

כמו הבחירה גם התשובה שתיהן נועדו להציב את האדם על המשבצת הנכונה בחייו, הבחירה היא לכתחילה והתשובה היא בדיעבד. על הבחירה נאמר (דברים ל"ט): "החיים והמות נתתי לפניך, הברכה והקללה, ובחרת בחיים למען תחיה". האדם צריך להכיר את הטוב והרע, את התנאים והנסיבות שהוא חי בהם, את החולשות והכישורים שיש לו, ועמם עליו לבחור בטוב. ואם חלילה האדם נכשל מאיזו סיבה, גם אז לא נחסמה בפניו הדרך, כמו שכתב שם הראי"ה: "החוש המוסרי תובע מהאדם את השלמות, והשלמות כמה רחוקה היא מהאדם, וכאן באה ה"תשובה", המאפשרת לאדם לעשות מהפך ולהציב את עצמו מחדש על המשבצת הנכונה והרצויה. כך שגם התשובה וגם הבחירה הן שתי מתנות טובות שניתנו לאדם בחסד שמים המאפשרות לו להתמודד ולהצליח למלא את חובתו בחייו. ואם כל השנה על האדם לעשות תשובה, בעשרת הימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים הקרויים "עשרת ימי תשובה" על אחת כמה וכמה.

הרב יעקב הלוי פילבר, י-ם ת"ו

מדברי הגאון הרב
א. א. שפירא זצ"ל

7 שנים לעלייתו
לגזני מרומים
ט"ו תשרי תשס"ח -
ט"ו תשרי תשע"ה

אמונת התשובה

חז"ל עומדים על מעלתה של התשובה ודרכי פעולתה. "ושבת עד ד' אלוקיך" (דברים ל, ב) "שובה ישראל עד ד' אלוקיך" (הושע יד, ב) עד ד' אלוקיך, תשובה שלימה יש בה מדרגה ש'יעיד עליו יודע תעלומות (רמב"ם הל' תשובה פ"ב, ב), הקב"ה בכבודו, כביכול, נעשה לו כעד. ומהי העדות הזו כיצד פועלת היא ומשפעת בעולם, גדולה תשובה שמגעת עד כסא הכבוד" (יומא פו, א), עולה היא התשובה ישר לכסא הכבוד, ונרשמת תיכף לפניו, עושה רושם שם, ומאירה בחזרה אלינו.

אורה החוזר של התשובה פועל הוא בעולם, אפילו מהלך הנראה רחוק מהמציאות המופשטת, מכל מקום זוהי מציאות העולם. דרישת ד' והחזרה בתשובה אינם רחוקים ב'המצאו', "לא נפלאה היא ממך ולא רחוקה היא" (דברים ל, יא). במיוחד בעשי"ת, זמן המסייע לפעולת התשובה, ובו האדם יכול לקבוע, "דרשו ד' בהמצאו" (ישעיהו נה, ו) כמו"ש הרמב"ם (הל' תשובה פ"ב ו) "אף על פי שהתשובה והצעקה יפה לעולם, בעשרת הימים שבין ראש השנה ויום הכפורים היא יפה ביותר ומתקבלת היא מיד".

"ונאמן אתה להחיות מתים..." יש לשאול מה משמעותה של נאמנות זו, וכי מפקפקים אנו ביכולתו של הקב"ה להחיות מתים, אלא שיש בכוחה של האמונה לפעול במציאות ולקרוב את תחיית המתים. הנאמנות מקרבת את הענין למציאות, וזהו שאומרים "וכל מאמינים... שכל המאמינים, אמונתם קובעת את המציאות, שאע"פ שד' הוא 'האוחז ביד משפט', אעפ"כ יש מהלך דק שעל ידי המאמינים מתעוררת מציאות של רחמים. (מורשה, עמ' ע"ז)

מחילה בחדס - מחילה ברחמים

מדי שנה בשנה, למחרת יום הכפורים, היה הגרי"מ חרל"פ זצ"ל נוהג לבקר את הרב.

באחת השנים האחרונות, מצא את הרב שרוי בשמחה רבה, והוא הרגיש שהפעם שמחתו היא הרבה יותר, ממה שהיה רגיל לראותו בכל שנה. אלא שלא הרשה לעצמו לשאול לפשר הדבר, אולם הרב בעצמו פתח ואמר:

כבודו ודאי רואה אותי מלא שמחה, ולו אגלה "לשמחה מה זו עושה". למדנו בסוף מסכת יומא (פה, ב) שנחלקו חכמים ורבי, לדעת חכמים במשנתנו אין יום הכפורים מכפר אלא עם התשובה ואילו לדעת רבי בברייתא, יוה"כ מכפר גם בלי תשובה, ואנו פוסקים הלכה כחכמים. והנה ביום כיפורים זה פעלתי אצל עצמי, שאנהג כלפי כל אלה שפגעו בי, לפני משורת הדין, ואסלח להם במחילה גמורה גם אם לא חזרו בתשובה, ובדעתם להמשיך ולפגוע בי. ומעתה בטוח אני שגם אתי ינהג הקב"ה לפני משורת הדין, ובמדה כנגד מדה אף הוא יסלח לי על כל עוונותי, גם אם לא זכיתי לשוב בתשובה שלמה לפניו ועל זאת ישמח לבי. (הרב מ"צ נריה, מועדי הראי"ה עמ' צ"א)

התשובה

התשובה, היא בָּאָה,
וְצַל פְּתָחֵי עֹמֵקֶיךָ.

דוֹפְקֶתּוּ הִיא אֶת צִלְמֵי,
וְהִנְנִי חַשׁ לִפְתָּח לִפְנֵיךָ
לִרְנוֹחָה אֶת שְׁעָרֵי לִבִּי.

אָנָּה ד' הוֹשִׁיעָה נָּא !

שוכה רוחי

שוכה רוחי, שוכה לענף,
למה יהיו השמים שוממים בעיניך,
והם מקור העז והחיים,
ונחיים הם נוֹחֵמִים לְכָל אֲשֶׁר בְּצִנְרֵךְ.

כָּל עַת אֲשֶׁר יִשְׁאַף לְךָ
צְלוֹת אֶל צֶל, הִנְנִי בְּאָרְצֵי גְבוּרָה,
וְכַע כִּי לַח נִחְיִים לְךָ יְבִרָה,
אֶל תִּירָא מִמְּהוּמַתּוֹ,
מִדְּלִדּוּל בְּשֶׁר וְחִשּׁוֹת חֶמֶר,
אוֹר הַנְּשָׁמָה יוֹסִיף לְךָ אֶמֶץ,
וְיִי טִיֵּד מֵאֵד נְאֻמֶּךָ.

הִנֵּה חֶזֶק רִוְחִי, נֹאמֵר מֵאֵד,
עוֹף שְׁחָקִים, עוֹפָה בְּרַעֲיוֹנֶךָ,
הַסְחָפֵר לְמִרְסָבִים, לְמִקְוֵי הַפְּלִיאוֹת,
הַתְרוֹמֵם אֶל עַל נְהִיָּה שְׂגִיב,
וּכְשֶׁב תְּעֹלָה, בְּרַנְנָה תְּתְרוֹמֵם.

אֶל תִּפְחָד, כִּי עֲנָף עֵז נִצְחָה,
חַיִּים גָּמָא, שְׂאָף אוֹרִים לִרְנוּחָה.

שירי הרא"ה מתוך
נפשי תקשיב שירו

בין יום הכיפורים לסוכות

"על ידי ההתעלות של יום הכיפורים, מתרחקים הרבה מהעולם-הזה, וצריכים שמירה ממכשולים כשחוזרים ונפגשים בענייני העולם הזה, וניתנו לנו הימים שבין יום הכפורים לסוכות, לחינוך של חזרה לענייני העולם הזה, בעיסוקינו בדברים שבקדושה, כשקדושת יום הכיפורים מרחפת עלינו וחופפת על הכל".

(עפי' עולת ראיה, ח"ב, עמ' שס"ז)

אֶל הַתְּשׁוּבָה

וְאֶל הַתְּשׁוּבָה לְבִי הוֹמָה,
וְהִנְנִי מִחְלָלָה בְּחַטָּאֵיךָ,
וְשִׁמַּחַת נְשָׁמֹתֵי עוֹלָה וּמִתְנַבְּרָת.

הִקְמָה הַבָּאב, יִצְרֹב וְיִכְמַר,
יִתְנַשְׁוּ הַדְּמִים הַעֲטִים בְּמִרוּצְתֵם,
יִדְפַק הַלֵּב הָעוֹמֵד נִרְעָשׁ,
עַל הַחֶטָּא הוּא דוֹאֵב,
מִתְפַּלֵּל הוּא עַל עֲלִבוֹן הַנְּשָׁמָה.

נִצְנִי, אַחֲזוּ גְבוּרָה, עוֹמֵד דוֹמֵם,
הוּד הִנְנִי עֵטוּר כָּכָל קַרְכִּי,
יִתְכַשֵּׁשׁ הַנְּחָשׁ, יִשְׁף בְּקַצְפוֹ,
קָלָא מְנוּחָה אָנִי, לֹא אָנֹד.

אֶל עַל הִנְנִי שׂוֹאֵף,
שׂוֹאֵב אוֹרִים אָנִי מְרוֹם שְׁמַיִם,
וְהִנְנִי מִחְלָלָה גַם הִיא תְּתַקְדָּשׁ.

מגד ירחים

עלון חודשי בהוצאת "בית הרב"
רח' הרב קוק 9 ת.ד. 6275, ירושלים 91062
טל: 02-6232560, פקס: 02-6242908
betharav@zahav.net.il www.moreshet.co.il/beit-harav
ניתן לקרוא את העלון "מגד ירחים" גם באתר: www.yeshiva.org.il
עיצוב גרפי: ש. יוסטמן